

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.073/2016/5.

A tanács tagjai:

Dr. Mészáros Mátyás a tanács elnök
Dr. Pataki Árpád előadó bíró
Böszörményiné dr. Kovács Katalin bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Pivarnyikné dr. Juhász Emőke ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Dr. Kocsis László Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kocsis László ügyvéd)

A per tárgya:

kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság
15.P.XVIII.21.645/2013/20.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 2.Gf.75.087/2015/5.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 95.250 (kilencvenötezer-kettőszázötven) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A 2008. április 22-én alakult, perben nem álló .. cégjegyzésre jogosult képviselője a perben nem álló .. volt 2010. január 4-ig. A

2008. augusztus 11-én alakult, perben szintén nem álló .. törvényes képviselője 2009. április 1-től .. volt, a céget azonban valójában házastársa, .. vezette. A Békés Megyei Bíróság 8.Fpk.04-10-000482/7. számú végzésével rendelte el az .. felszámolását, felszámolóként a ..-t rendelte ki. Az alperest .. kereste meg 2009-ben azzal, hogy a felperes vásárolni szeretne egy, az alperes által forgalmazott, Olaszországból beszerzett katonai sátrat. A felperes képviselője .. együtt felkereste a felperes irodáját, ahol .. bemutatta az alperes képviselőjének .., a felperes akkori ügyvezetőjét. A peres felek képviselői ekkor 2009. augusztus 3-án a felperes fejlécével ellátott adásvételi szerződést írtak alá 1 db .. vonatkozóan. Az adásvételi szerződés szerint a sátor vételára 7.495.900 forint + áfa, összesen 9.369.875 forint volt. Ez az összeg a szerződés alapján a teljesítést követő 20 napon belül átutalással volt fizetendő. Ugyanezen helyen és időpontban a felek képviselői 2009. augusztus 4-ére keltezett, ugyancsak a felperes fejlécével ellátott átadás-átvételi jegyzőkönyvet is készítettek, amely szerint a megvásárolt sátrat teljes felszereltséggel, fűtőberendezéssel és belső, speciális termo-bevonatolt réteggel az alperes átadta a felperesnek. Az irat szerint az átadás-átvétel helyszíne az alperes .. alatti székhelye volt. A szerződéskötés során a felperest .. képviselte, a szerződés, valamint az átadás-átvételi jegyzőkönyv egyik aláírója a felperes részéről ugyancsak .. volt.

- [2] Az alperes 2009. augusztus 4-én számlát bocsátott ki a felperessel szemben 1 db .. + teljes felszerelés terméknevezéssel 9.369.875 forint összegű vételárról. A szállításról szállítólevél, a jegyzőkönyvön kívül egyéb dokumentum nem készült. A sátor a felperes raktárába, illetve telephelyére ténylegesen nem került bevételezésre. A felperes a megvásárolt sátrat tovább értékesítette az .. részére, de 5 %-os mértékű árrés alkalmazásával 7.900.000 forint + áfa vételáron.
- [3] A .. és az alperes között 2009. június 6-án vállalkozási szerződés jött létre, amelyben a .. fűtőegységek felújítására, szénmonoxid-szondákkal ellenőrzésre, zuhanysátor felújítására, szivattyú felújítására és homokzsáktöltő felújítására 10.006.250 forint vállalkozói díj ellenében. A szerződés teljesítéséről az alperes 2009. augusztus 9-én adott ki teljesítésigazolást vállalkozónak. A .. számlát bocsátott ki az alperessel szemben 10.006.250 forint összegű vállalkozói díjról.
- [4] Az alperes által a sátor vételáráról kibocsátott számla ellenértékét 9.369.875 forint összegben 2009. augusztus 13-án átutalta a felperes számlájára. Az alperes a vállalkozási szerződés alapján ugyanezen a napon 9.400.000 forintot, 2009. augusztus 17-én pedig további 606.250 forintot utalt át a .. részére.

- [5] Az APEH Dél-Alföldi Regionális Igazgatósága eljárást folytatott az .. vonatkozásában, amelynek során szakvéleményt szerzett be a cégnél található tárgyi eszközök értékének megállapítására. A szakértők 2010. május 19-én kísérelték meg a helyszíni szemle tartását, ez azonban meghiúsult, mert .., a kft. alkalmazottja arra hivatkozott, hogy az eszközök új tulajdonosa a vizsgálatához nem járult hozzá. A szemlét végül is 2010. június 16-án tartották meg. Itt azt rögzítették, hogy a számla szerint 9.875.000 forint értékű pneumatikus sátor a szemle időpontjában nem volt fellelhető.
- [6] Az APEH Közép-Magyarországi Regionális Igazgatósága 2009. június és december hónapokra általános forgalmi adónem tekintetében benyújtott bevallások utólagos ellenőrzését hajtotta végre a felperesnél. Ennek során a 2011. február 17-én kelt határozatában 117.533.000 forint adókülönbözetet állapított meg, amely után 58.766.000 forint adóbírság és 12.516.000 forint késedelmi pótlék megfizetését írta elő. Ebből az összegből 1.873.975 forint összegű adókülönbözet, 936.987 forint adóbírság és 199.555 forint, azaz összesen 3.010.517 forint az alperes által értékesített sátor vételáráról kiállított számla alapján került megállapításra. A másodfokú adóhatóság az elsőfokú határozatot 2011. július 8-án helybenhagyta. A felperes keresetet nyújtott be a másodfokú döntéssel szemben. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 24.K.28.134/2013/3. számú ítéletével a keresetet elutasította. A Kúria a 2014. február 27-én meghozott Kfv.V.35.370/2013/7. számú korábbi ítéletet fenntartotta.
- [7] A felperes az adóhatósági határozatok meghozatalát követően 2012. február 2-án kelt levelében az alperest felhívta 9.369.875 forint és kamatai megfizetésére. Az alperes a válaszlevelében 2012. február 11-én azt közölte, hogy a megkötött szerződés nem volt színlelt, tényleges gazdasági eseményekre került sor. Nem érinti őt, hogy a felperes mit tett a megvett sátorral.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [8] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 3.017.517 forint tőke és ennek 2011. augusztus 9. napjától a kifizetés napjáig járó kamatai megfizetésére. Keresetének indokolásában előadta, hogy az APEH határozat rögzítette azt, hogy a .. érdekeltségébe tartozó cégek tényleges gazdasági tevékenységet nem folytatta, az eszközök piaci értéke töredéke a számlákban szereplő összegeknek. Az adóhatóság megállapította, hogy a felperes részvétele az értékesítési láncolatban gazdaságilag indokolatlan volt, az ügyletek egészét .. bonyolította a szállítókkal és a vevőkkel. Az adóhatóság megállapítása és a közigazgatási bíróság ítélete szerint a felperes által kibocsátott számla nem felelt meg a jogszabályban rögzített feltételeknek, ezért a bizonylat alapján a felperes adólevonási jogot nem gyakorolhatott, a perbeli ügylet

kapcsán a követelt összegű adókülönbözet, adóbírság és késedelmi pótlék megfizetésére kötelezték a felperest, amelynek 2011 augusztusában tett eleget. A felperes előadta: az alperes kártérítési felelősségének alapja az, hogy a sátor eredetét az alperes az adóhatóság előtt nem tudta igazolni, nem tett eleget bizonyítási kötelezettségének, ezért az adóhatóság a számla hiteltelenségét állapította meg, ezért a számla nem volt alkalmas az adó visszaigénylésére. A felperes szerint az ok-okozati összefüggés azt teremtette meg, hogy a számla hitelessége esetén az adóhatóság nem kötelezte volna a keresetben követelt összeg megfizetésére.

- [9] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Az alperes úgy nyilatkozott, hogy a felperes által felvázolt cégek közötti kapcsolatrendszerrel nincs tudomása, az adóhatóság az alperes terhére jogszabálysértést nem állapított meg. Az alperes szerint az adóhatóság által a felperes terhére történt megállapítások jogkövetkezményei nem terhelhetők az alperesre. Az alperes hangsúlyozta azt, hogy maga az alperesi cég az adóhatóság eljárásában nem vett részt. Az alperes alapvetően vitatta az ügylet színlelettségét. Az alperes szerint legfeljebb egyoldalú színlelésről lehetett szó, az alperesnek tényleges tulajdonátruházási szándéka volt. A felperes nem nyilatkozott arról, hogy a sátrat a maga számára veszi, vagy azt tovább kívánja értékesíteni. Az alperes szerint a felperes felelősségi körébe tartozik, hogy ha a sátrat ténylegesen más személy vette át, mint aki az iraton feltüntetésre került.

Az első- és másodfokú ítélet

- [10] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy az alperes javára fizessen meg 150.000 forint perköltséget. Az adózás rendjéről szóló törvény, áfa törvény, illetve a számviteli törvény alapján az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a számla alaki és tartalmi megfelelését elkülönítetten kell vizsgálni. Álláspontja szerint az APEH döntései nem tartalmazzak a számla alakiságára vonatkozó, annak hiányosságát megállapító tartalmat. Elfogadta az alperes azon álláspontját, hogy a számlának nem kötelező tartalmi eleme a termék azonosító száma. Az adóhatóság a számlát egyéb okiratokkal és adatokkal egybevetve értékelte hiteltelennek azzal, hogy a számla szerinti ügylet bizonylatok szerinti megvalósulása nem alátámasztott. A számla alapját képező gazdasági esemény, adásvétel, azaz kétoldalú ügylet volt, amelynek egyik részese a felperes volt. Amennyiben a gazdasági esemény nem valósult meg, annak következményei nem terhelhetik kizárólag az alperest. Az elsőfokú bíróság szerint a megjelölt kár alperesre történő áthárításához a felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy az alperes, illetve képviselője tudott arról, hogy az általa kibocsátott számla szerinti gazdasági esemény nem történt meg, a

számla egy valótlan, fiktív jogügyletről került kiállításra. Az alperesnek az adóeljárásban tanúsított magatartása vagy mulasztása vezetett ahhoz, hogy az adóhatóság a számlát hiteltelennek értékelte, a felperes adólevonási joga gyakorlatának jogellenességét megállapítva.

[11] Az elsőfokú bíróság szerint a felperes nem tudott eleget tenni a bizonyítási kötelezettségének. Az elsőfokú bíróság szerint nem lehetett egyértelműen megállapítani, hogy a felperes és az alperes közötti adásvétel megvalósult volna, azonban az sem volt kizárható, hogy az adásvétel az okiratok szerint létrejött. Az alperes terhére is tett az adóhatóság megállapításokat, ilyen körülmény volt a sátorbeszerzési számlákkal történő azonosíthatatlansága, illetve az a körülmény, hogy az alperes a perbeli ügylettel közel egy időben a vételárral azonos nagyságrendű vállalkozói díjra vonatkozó szerződést kötött a ..-vel, a két szerződés alapján történő kifizetések egy időben történtek. Az elsőfokú bíróság szerint ezek a körülmények, illetve az alapjául szolgáló alperesi magatartás önmagában nem volt jogsértő, Az alperes által kiállított számla alakilag nem volt hiányos és a vállalkozói szerződés megkötése sem volt tiltott. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy az adóhatóság összességében a felperes részvételét tartotta az ügyletben gazdaságilag indokolatlannak és alapvetően ebből kiindulva tekintette az ügyletet fiktívnek. Hangsúlyozta az elsőfokú bíróság ítélete azt is, hogy az alperes terhére az adóeljárásban vagy a kapcsolódó ellenőrzés során olyan magatartást nem lehetett megállapítani, hogy a hatóság munkáját akadályozta volna, vagy nem tett volna eleget együttműködési kötelezettségének, hogy a hozzá intézett felhívásokat nem teljesítette volna. Az alperest tehát ebben a körben sem terhelte mulasztás. Az elsőfokú bíróság összességében arra a következtetésre jutott, hogy az alperes kártérítési felelőssége jogellenesség és okozati összefüggés hiányában nem áll fenn, ezért a keresetet elutasította.

[12] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és a felperest perköltség megfizetésére kötelezte az alperes részére. A jogerős ítélet indokolása megállapította, hogy az elsőfokú bíróság eljárási hibát, mulasztást nem követett el, a tényállást a szükséges mértékben és a kellő terjedelemben feltárta, azt helytállóan állapította meg. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság által levont jogi következtetésekkel és az ügy érdemében hozott döntésével. A fellebbezés tartalmára figyelemmel rögzítette, hogy önmagában a tájékoztatási kötelezettség megsértése önmagában nem szolgálhat alapul az ítélet hatályon kívül helyezésére, a perbeli esetben az elsőfokú bíróság a bizonyítás terhét és terjedelmét megfelelően értékelte és ennek megfelelően folytatta le a bizonyítást. A jogerős ítélet szerint a felperes nem hivatkozott arra, hogy a tájékoztatás elmaradása miatt valamely bizonyítási indítványát az

elsőfokú eljárásban nem tudta előterjeszteni, azt a másodfokú eljárásban kívánná pótolni. Kiemelte a jogerős ítélet azt, hogy az adóhatóság határozata a polgári ügyben eljáró bíróságot nem köti és más jogkövetkezmények kapcsolódnak az adóhatóság határozatához, mint a polgári bíróság ítéletéhez. A jogerős ítélet szerint a kérdéses sátor átadás-átvétel ténye maga bizonyítást nyert. A felperes jogellenes magatartásként alapvetően arra hivatkozott az alperes terhére, hogy a vételárról kiállított számlában nem tüntette fel a sátor egyértelmű azonosításához szükséges cikkszámot, és ennek hiányából vonta le az adóhatóság azt a következtetést, hogy a számla nem valós gazdasági eseményt takar. A jogerős ítélet szerint azonban önmagában a cikkszám feltüntetésének hiánya nem teszi kizárttá a valós gazdasági esemény megtörténtét, a polgári perben bizonyítást nyert, hogy a sátor adásvétele, annak tényleges átadás-átvétele megtörtént. A felperes arra hivatkozik, hogy a sátrat át sem vette, ez egyben azt is jelenti, hogy az áfát egy valójában meg nem valósult gazdasági esemény alapján jogosulatlanul igényelte vissza, ekként ebből eredő esetleges kárigénye sem az alperesnek róható fel.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [13] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen a hatályon kívül helyezés mellett kérte a jogerős ítélet megváltoztatását és a keresettel egyező ítélet meghozatalát, valamint az alperesnek a teljes eljárás perköltségének megfizetésére kötelezését. Másodlagosan a hatályon kívül helyezés mellett kérte az eljáró bíróságok új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok megsértették a Ptk. szerződésen kívüli károkozásra vonatkozó általános szabályait, a számviteli törvény 166. § (2) bekezdését, az áfa törvény 55. § (1) és (2) bekezdését, 119. § (1) bekezdését és 120. §-át, valamint a Pp-nek a tájékoztatási kötelezettsége, a bizonyítás szabályaira, az ítélet teljességére és az indokolási kötelezettségre vonatkozó rendelkezéseit.
- [14] A felperes szerint téves a jogerős ítélet azon álláspontja, hogy a tájékoztatási kötelezettség elmulasztása nem eredményezhetné az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. Hangsúlyozta, hogy nem nyert bizonyítást a sátor tényleges átadása és átvétele, a számla mögött nem volt valós gazdasági esemény, melynek ellenkezőjét pedig az alperesnek kell bizonyítani, de ezen kötelezettségének nem tett eleget és ezt az alperes terhére kell értékelni. Tévesnek minősítette a jogerős ítélet azon álláspontját, hogy az átadás átvétel bizonyított lenne, álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem indokolta meg, hogy miért mellőzött bizonyítási indítványokat. Hangsúlyozta, hogy a sátorra vonatkozó átadás-átvételi jegyzőkönyv nem valós tartalmú. Ebben a körben utalt arra is, hogy az alperesi ügyvezető, illetve .. tanúvallomása nem tekinthető érdektelennek,

elfogulatlanak. Utalt arra is, hogy ..., illetve a felperes nevében eljáró .. ellen büntetőeljárás van folyamatban.

- [15] A felülvizsgálati kérelem tartalmazta azt az előadást is, hogy .. és az alperes együttesen kijátszotta a felperest és nyomatékka hivatkozott a felperes arra, hogy az adóhatóság nem látta bizonyítottnak az átadás-átvételt. A felperes szerint az eljár bíróságok nem megfelelően értékelték az ügyben született adóhatósági határozatot (azonosíthatóság hiánya, megfelelő számla hiánya, .. magatartása). A felperes szerint a számla megfelelőségét kizárólag az adóhatóság jogosult minősíteni, ezt a minősítést a közigazgatási perben eljár bíróság is helybenhagyta.
- [16] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Hangsúlyozta, hogy az eljár bíróságot az adóhatóság határozata nem köti. Az ellenkérelem kihangsúlyozta azt, hogy amennyiben az alperesnél bármilyen módon „fiktív” tevékenység lenne megállapítható, akkor a felperes a fiktív ügylet után semmiképpen sem igényelhetne vissza áfát. Az alperes szerint bizonyítást nyert, hogy tényleges esemény történt a számla kibocsátása kapcsán, illetve az eljár bíróságok sem követtek el eljárási hibákat. Az alperes oldalán nem volt színlelt tevékenység, .. magatartásáért pedig nem vállalhatnak felelősséget.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [17] A Kúria a másodfokú bíróság érdemben helytálló döntését a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A Pp. 275. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A (2) bekezdés értelmében a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. Az állandó bírói gyakorlat szerint a felülvizsgálati eljárásban nincs helye felülmérlegelésnek, azaz a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. Jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelése alapozhat meg (BH 1999.44. jogeset, BH 2013.119. jogeset.)
- [18] A Ptk. 318. § (1) bekezdése értelmében a szerződésszegésért való felelősségre, valamint a kártérítés mértékére a szerződésen kívül okozott károkért valófelelősség szabályait kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a kártérítés mérséklésének - ha a jogszabály kivételt nem tesz - nincs helye. A Ptk. 339. § (1) bekezdése értelmében, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A jelen esetben az alperes kártérítési felelőssége a Kúria szerint akkor

állapítható meg, ha a felek között adásvételi szerződés kapcsán szerződésszegés lenne megállapítható, vagy egyéb károkozó magatartás lenne megállapítható és ezzel okozati összefüggésben keletkezett volna a felperes kára. A Kúria szerint az alperes részéről felróható magatartás nem volt megállapítható.

- [19] A perbeli ügyletről kiállított számla vonatkozásában a lefolytatott közigazgatási (adóhatósági) eljárás, illetve az azt követő bírósági eljárás bizonyos megállapításokat tett. A Kúria szerint a jelen perben született másodfokú ítélet helytállóan állapította meg a Pp. 4. § (1) bekezdése alapján azt, hogy a bíróságot határozatának meghozatalában más hatóság döntése, vagy a fegyelmi határozat, illetve az azokban megállapított tényállás nem köti. A számla esetleges pontatlansága egyébként nem minősül az alperes részéről szerződésszegő magatartásnak.
- [20] A felperes felülvizsgálati álláspontja annyiban helytálló, hogy a tájékoztatási kötelezettség elmulasztása [Pp. 3. § (3) bekezdése] valóban elvezethet a jogerős ítélet hatályon kívül helyezéséhez, azonban a jelen esetben a Kúria erre vonatkozó mulasztást a bíróságok részéről nem észlelt, az eljáró bíróságok a szükséges bizonyítást lefolytatták, a tényállást a szükséges mértékben felderítették. Önmagában az a körülmény, hogy a bizonyítékok mérlegelésével a számla helytállósága tekintetében az adóhatóságtól eltérő következtetésre jutottak, nem ad alapot a jogerős döntés felülmérlegelésére. Ha a számla nem fiktív, akkor tényleges szerződés jött létre, szerződésszegő alperesi magatartást pedig a felperes nem bizonyított. Szerződésszegés hiányában a Ptk. 318. § (szerződésszegéssel okozott kár szabálya) nem alkalmazható. A Kúria szerint az alperes magatartása és a felperes által érvényesített hátrány (kár) között az okozati összefüggés nem áll fenn, így a szerződésen kívüli kártérítési igény sem lehet megalapozott.
- [21] Fontosnak tartja a Kúria rögzíteni azt is, hogy a számla fikтивitásának bizonyítása vagy annak elfogadása sem változtatná meg a helyzetet a kereset elfogadhatósága tekintetében. Ha ugyanis a számla valóban fikтивnek minősül, akkor arra az áfa visszaigénylésre vonatkozó adójogszabályok szerint áfa visszatérítési igényt alapozni nem lehet. Mindezekre figyelemmel a Kúria az érdeemben helytálló jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [22] 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 318. § (1) bekezdés, 339. § (1) bekezdés, Pp. 3. § (3) bekezdés, 4. § (1) bekezdés, 164. § (1) bekezdés, 206. § (1) bekezdés, 275. § (3) bekezdés, 2007. évi CXXVII. törvény (áfa törvény) 55. § (1)-(2) bekezdés, 119. § (1) bekezdés, 120. §

Záró rész

[23] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2016. május 11.

Dr. Mészáros Mátyás s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k.
előadó bíró,
Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

Vné

tisztviselő